

บทที่ 5

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อศึกษาบทนี้แล้วนักศึกษาสามารถ

1. อธิบายแนวความคิดตามหลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่ที่น่ามาใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทยได้
2. ระบุนิติบุคคลผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ถูกต้อง
3. ระบุนิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และเงินได้ ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้ถูกต้อง
4. จำแนกฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล และ โครงสร้างอัตราภาษีได้
5. อธิบายผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลทางด้านเศรษฐกิจได้

2. สรุปเนื้อหา

2.1 หลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่ในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทย จัดเก็บภาษีตามหลักแหล่งเงินได้ (source rule) และตามหลักถิ่นที่อยู่ (resident rule) ดังนี้

2.1.1 หลักแหล่งเงินได้ที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทย

ตามประมวลรัษฎากรเงินได้ของนิติบุคคลที่ถือว่าเป็นเงินได้ที่เกิดจากแหล่งในประเทศไทยจำแนกได้ 2 ประการคือ

ประการแรก กำไรสุทธิที่นิติบุคคลได้รับจากการประกอบกิจการในประเทศไทย

ประการที่สอง เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) ถึง มาตรา 40(6) ที่จ่าย
จากหรือในประเทศไทย

2.1.2 หลักถิ่นที่อยู่ที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทย

ตามประมวลรัษฎากรนิติบุคคลที่ถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย จำแนกได้ 2
ประการคือ

ประการแรก นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย

ประการที่สอง นิติบุคคลที่ได้รับสถานภาพการเป็นนิติบุคคลจากกฎหมายไทย

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลตามหลักทั้งสองประการดังกล่าว นิติบุคคลที่มีถิ่น
ที่อยู่ในประเทศไทย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเงินได้ที่เกิดจากแหล่งใน
ประเทศและที่เกิดจากแหล่งนอกประเทศ ส่วนนิติบุคคลที่มีได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยมี
หน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉพาะเงินได้ที่เกิดจากแหล่งในประเทศไทยเท่านั้น

2.2 โครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทย

2.2.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

นิติบุคคลที่เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามประมวลรัษฎากรจำแนก
ออกได้ 6 ประเภท คือ

1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ได้แก่

(ก) บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน จำกัด

(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัด

(ค) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน

นิติบุคคลดังกล่าวต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเงินได้ที่เกิดขึ้นทั้งในและนอก
ประเทศ กล่าวคือ ในกรณีที่นิติบุคคลนั้นมีสาขาในต่างประเทศจะต้องนำกำไรสุทธิของ
สาขาในต่างประเทศมารวมกับกำไรสุทธิของสำนักงานใหญ่ (ดู มาตรา 66)

2. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่

(ก) บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และทำกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทย

(ข) บริษัท หรือ นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ กระทำกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทยและกิจการที่ทำนั้นเป็นกิจการประเภทการขนส่งผ่านประเทศต่าง ๆ

(ค) บริษัท หรือ นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) มาตรา 40 (3) มาตรา 40 (4) มาตรา 40 (5) หรือ มาตรา 40 (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย (ดู มาตรา 70)

(ง) บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ มีลูกจ้าง หรือ ผู้ทำการแทน หรือ ผู้ทำการติดต่อในการประกอบกิจการในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในกรณีนี้ ประมวลรัษฎากรกำหนดให้ บุคคลผู้เป็นลูกจ้าง หรือ ผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลเป็นผู้มีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีแทน (ดู มาตรา 76 ทวิ)

3. กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางการค้า หรือ หากำไรโดย

(ก) รัฐบาลต่างประเทศ

(ข) องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือ

(ค) นิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในกรณีนี้เป็นการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นองค์การของรัฐบาลประเทศสังคมนิยมที่มักจะทำการค้าเหมือนกับบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนทั่วไป

4. กิจการร่วมค้า (joint venture) ได้แก่ กิจการที่ดำเนินการร่วมกันเป็นทางการค้า หรือหากำไร โดย

(ก) บริษัท กับ บริษัท หรือ

(ข) บริษัท กับ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือ

(ค) ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กับ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือ

(ง) บริษัท และ/หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กับบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ที่มีใช้นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือ นิติบุคคลอื่น

กิจการร่วมค้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจะมีการร่วมทุน หรือแบ่งผลกำไร ขาดทุนระหว่างผู้ร่วมค้า โดยผู้ร่วมค้าฝ่ายหนึ่งเป็นบริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือ นิติบุคคลอื่นใดก็ได้ ประมวล รัษฎากรให้ถือว่าเป็นกิจการร่วมค้าจะเสียภาษีในนามของแต่ละบริษัทเป็นเอกเทศมิได้

5. มูลนิธิ หรือ สมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือ สมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นองค์การสาธารณกุศล

6. นิติบุคคลอื่นใดที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดโดยอนุมัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ปัจจุบันยังไม่มี ประกาศ)

2.2.2 ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลและอัตรากำไร

จำนวนภาษีที่นิติบุคคลต้องชำระคำนวณได้จากผลคูณระหว่างขนาดของฐาน ภาษีและอัตรากำไร ซึ่งโดยทั่วไป ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลก็คือกำไรสุทธิจากการ ประกอบกิจการที่ได้จัดทำตามหลักการบัญชีภาษีอากร อย่างไรก็ตาม นิติบุคคลบาง ประเภทไม่สะดวกที่จะคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษี ดังนั้นเพื่อความสะดวกแก่ผู้เสีย ภาษี ประมวลรัษฎากรจึงได้จำแนกฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล ออกเป็น 4 ประเภท คือ

ประการแรก ฐานกำไรสุทธิจากการประกอบกิจการ

ประการที่สอง ฐานยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย

ประการที่สาม ฐานเงินได้ที่จ่ายจาก หรือในประเทศ

ประการที่สี่ ฐานการจำหน่ายกำไรออกไปนอกประเทศ

2.2.2.1 ฐานกำไรสุทธิจากการประกอบกิจการ

กำไรสุทธิที่ใช้เป็นฐานภาษีจะต้องคำนวณ โดยใช้หลักเกณฑ์สิทธิ(accrual basis) ซึ่งตามหลักนี้ถือว่า ในรอบระยะเวลาบัญชีใดหากมีการขายหรือการให้บริการเกิดขึ้นจะถือว่ามีรายได้เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยไม่คำนึงว่าจะมีการชำระเงิน ก้นแล้วหรือไม่ ส่วนทางด้านรายจ่ายจะยึดหลักว่า รายจ่ายที่เป็นเหตุให้เกิดรายได้ขึ้นใน

รอบระยะเวลาบัญชีใดก็ให้ถือว่าเป็นรายจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น¹ และต้องเป็นไปตามเงื่อนไขในบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรตามมาตรา 65 ทวิ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่กฎหมายให้หักได้

การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธินั้นต้องชำระภาษีรอบระยะเวลาบัญชีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกชำระภายใน 2 เดือนนับแต่วันปิดบัญชีครั้งปี และครั้งที่สองชำระภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี การเสียภาษีครั้งแรกก็โดยการให้บริษัทหรือนิติบุคคลจัดทำประมาณการกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิทั้งปีขึ้นและเสียภาษีครึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธินั้นในอัตราร้อยละ 30

2.2.2.2 ฐานยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยใช้ยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย ใช้กับนิติบุคคลบางประเภทที่มีเหตุขัดข้องในการคำนวณกำไร หรือไม่สะดวกในการกำหนดจำนวนกำไร จำแนกออกได้เป็น 2 กรณีคือ

กรณีแรก นิติบุคคลที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศกระทำการกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทย และกิจการที่ทำนั้นเป็นกิจการประเภทขนส่งผ่านประเทศต่าง ๆ ในการคำนวณภาษีมีหลักเกณฑ์ดังนี้

(ก) กรณีรับขนคนโดยสาร รายได้ที่ต้องเสียภาษีได้แก่รายได้ที่เกิดจากค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดเนื่องในการรับขนคนโดยสารที่เรียกเก็บในประเทศไทยก่อนหักรายจ่ายใด ๆ และเสียภาษีในอัตราร้อยละ 3

(ข) กรณีรับขนของ รายได้ที่ต้องเสียภาษีได้แก่รายได้ที่เกิดจากค่าระวางค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บเนื่องในการรับขนของออกจากประเทศไทยไม่ว่าจะเรียกในหรือนอกประเทศก่อนหักรายจ่ายใด ๆ และเสียภาษีในอัตราร้อยละ 3

กรณีที่สอง นิติบุคคลที่เป็นมูลนิธิหรือสมาคม

มูลนิธิหรือสมาคมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือกฎหมายของต่างประเทศซึ่งประกอบกิจการมีรายได้ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆจากรายได้ทุกอย่างที่ได้รับไม่ว่าจะเป็นเงินได้ประเภทใด แต่ไม่รวมเงินได้ที่มูลนิธิหรือสมาคมได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ตามมาตรา 65 ทวิ (13) ได้แก่

- (1) ค่าลงทะเบียน หรือค่าบำรุงที่ได้รับจากสมาชิก
- (2) เงิน หรือ ทรัพย์สินที่ได้รับจากการรับบริจาค
- (3) เงิน หรือ ทรัพย์สินที่ได้รับจากการให้โดยเสน่หา

การคำนวณภาษีจากยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายที่มูลนิธิหรือสมาคมต้องเสียภาษี
ประมวลรัษฎากรกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

(ก) เงินได้ประเภทที่ 8 เสียภาษีอัตราร้อยละ 2 ของยอดรายรับก่อนหักราย
จ่าย

(ข) เงินได้อื่นๆนอกจากตาม (ก) เสียภาษีอัตราร้อยละ 10 ของยอดรายรับ
ก่อนหักรายจ่าย

2.2.2.3 ฐานเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศ

การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย ใช้ใน
กรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศที่มีได้
ประกอบกิจการในประเทศไทยและได้รับเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 2, 3, 4, 5 หรือ 6
ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย โดย
ให้ผู้จ่ายเงินได้ดังกล่าวให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศหักภาษีจาก
เงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทยในอัตราร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมินประเภท
ที่ 2, 3, 4, 5 หรือ 6 ยกเว้นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4 (ข) (เงินปันผล) ให้ผู้จ่ายเงิน
ได้คำนวณหักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 10

2.2.2.4 ฐานจากการจำหน่ายกำไรออกไปนอกประเทศ

การจัดเก็บภาษีจากการจำหน่ายกำไรของสาขา หรือ ตัวแทน ของบริษัท
หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทยไปยังสำนักงานใหญ่ นิยม
เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ภาษีกำไรส่งออก” โดยให้หักภาษีจากจำนวนเงินกำไรหรือเงิน
ประเภทอื่นใดที่กันไว้จากกำไร หรือ ที่ถือได้ว่าเป็นกำไรออกไปจากประเทศไทย ใน
อัตราร้อยละ 10

2.2.3 การหักภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ที่จ่าย

ตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร การหักภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ที่จ่าย
จำแนกได้ 3 กรณี คือ

กรณีที่ 1 กรณีที่ส่วนราชการซึ่งได้แก่ รัฐบาล องค์การของรัฐบาลจ่ายเงินได้
ไม่ว่าจะเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทใดให้แก่ บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล
เฉพาะคราวที่จ่ายตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป ให้ส่วนราชการที่จ่ายเงินได้หักภาษี ณ ที่จ่ายใน
อัตราร้อยละ 1 ของยอดเงินได้พึงประเมินที่จ่าย แล้วนำส่งสรรพากรในเขตท้องที่ภายใน
7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน

กรณีที่ 2 กรณีที่ผู้จ่ายเงินได้ไม่ว่าจะเป็น บุคคล คณะบุคคล สมาคม ห้างหุ้น
ส่วน หรือบริษัท จ่ายเงินเป็นค่าซื้ออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติ
บุคคล ผู้จ่ายเงินค่าอสังหาริมทรัพย์ต้องหักภาษีจากเงินที่จ่ายร้อยละ 1 ของยอดเงินพึง
ประเมินที่จ่าย ทั้งนี้ไม่ว่าจะจ่ายเป็นเงินจำนวนเท่าใดก็ตาม และให้หักเมื่อมีการโอน
กรรมสิทธิ์หรือสิทธิในการครอบครองอสังหาริมทรัพย์โดยผู้หักต้องนำส่งต่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในขณะที่มีการจดทะเบียน

กรณีที่ 3 กรณีที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินบางประเภทอันได้แก่

- ค่าพืชไร่ (มันสำปะหลัง ปอ ข้าวโพด อ้อย และเมล็ดกาแฟ) ข้าว
(เฉพาะกรณีส่งออก) ค่าพืชสวน (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน) ผู้จ่ายเงินได้ต้องหักภาษี ณ ที่
จ่ายในอัตราร้อยละ 0.75 ของเงินได้พึงประเมิน

- ค่าโฆษณา ค่าวิชาชีพอิสระ ให้ ผู้จ่ายเงินได้หักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 3

- ค่าดอกเบี้ย เงินปันผล โดยผู้รับเป็นบริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล
ให้ผู้จ่ายเงินได้หักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 1

- เงินรางวัลในการประกวดแข่งขัน ชิงโชค ให้หักภาษี ณ ที่จ่ายใน
อัตราร้อยละ 5

- เงินค่าจ้างทำของตามสัญญารายหนึ่ง ๆ ตั้งแต่ 500 บาท ขึ้นไป ให้หัก
ภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 3

การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายดังกล่าว ให้ผู้หักภาษีนำส่งสรรพากรในเขตท้อง
ที่ภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมินนั้น

2.3 บทบาททางเศรษฐกิจของภาษีเงินได้นิติบุคคล

2.3.1 บทบาทในการทำรายได้

ภาษีเงินได้นิติบุคคลมีบทบาทในการทำรายได้ ในปี 2539 รัฐบาลเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ทั้งสิ้น 171,992.3 ล้านบาท เมื่อเทียบกับรายได้ภาษีอากรทั้งสิ้นซึ่งจัดเก็บได้ 808,540.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.27 ของรายได้ภาษีอากรรวม

2.3.2 บทบาทด้านการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นภาษีที่เป็นกลไกหลักในการเป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ (automatic stabilizer) เช่นเดียวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เมื่อเราพิจารณาบทบาทของภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทยจากการศึกษาของโกวิทช์ โปษยานนท์² ซึ่งได้ศึกษาโดยใช้ข้อมูลในช่วงปี 2520 - 2534 พบว่าค่าความยืดหยุ่นรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลมีค่าเท่ากับ 1.363 แสดงให้เห็นว่า ภาษีเงินได้นิติบุคคลสามารถเอื้ออำนวยเป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติได้ แต่มีบทบาทต่ำกว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของรายรับภาษีเท่ากับ 1.460

2.3.3 บทบาทในการสร้างความเป็นธรรม

ภาษีเงินได้เป็นภาษีที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการกระจายรายได้ในสังคมให้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น เพราะผลของภาษีไปกระทบกำไรสุทธิหลังภาษีและรายได้เงินปันผลที่ผู้ถือหุ้นได้รับ ซึ่งเมื่อเราพิจารณาโครงสร้างภาษี การกำหนดอัตรากำไรแบบคงที่ในอัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ และได้กำหนดให้นิติบุคคลได้รับยกเว้นภาษีจากเงินปันผลที่ได้รับ ทำให้ผลของภาษีเกิดความไม่ธรรมทั้งในแนวดิ่ง (vertical equity) และแนวนอน (horizontal equity) แก่ผู้เสียภาษีนอกจากนี้การกำหนดให้บุคคลธรรมดาเครดิตภาษีเงินปันผลได้ถึง 3 ใน 7 ส่งผลให้ภาระภาษีรวมของผู้มีรายได้จากการถือหุ้นซึ่งมีฐานะร่ำรวย รับภาระภาษี ในอัตราเดียวกับอัตรากำไรสูงสุดของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2.3.4 บทบาทในการส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทย ประมวลรัษฎากรได้บัญญัติให้นิติบุคคลสามารถนำเอาผลขาดทุนสุทธิยกไปหักได้ถึง 5 ปี ไม่มีการเก็บภาษีกำไรสะสม (retain earning) ที่นิติบุคคลสะสมไว้เพื่อการลงทุน และอัตราภาษีก็ไม่สูงมากนัก จึงกล่าวได้ว่า ผลของการจัดเก็บภาษีไม่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน นอกจากนี้ ในระบบภาษีอากรไทยรัฐบาลยังได้ให้แรงจูงใจในการลงทุนแก่นิติบุคคลที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนโดยการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3-8 ปี ในอีกทางหนึ่งด้วย

3. แนวคำถามแบบอัตนัย

1. จงอธิบายแนวความคิดเกี่ยวกับหลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่มาให้เข้าใจ และเมื่อนำหลักทั้งสองมาใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ประมวลรัษฎากรได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้อย่างไรบ้าง
2. นิติบุคคลใดบ้างที่เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล จงอธิบาย
3. การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทยจำแนกฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล ออกเป็น 4 กรณี อะไรบ้าง จงอธิบาย

เชิงอรรถบทที่ 5

- 1 ส่วนเกณฑ์เงินสด (cash basis) จะยึดหลักว่ารายได้รายจ่ายจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดออกไปในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น การขายสินค้าหรือบริการไปเป็นเงินเชื่อในงวดหรือรอบระยะเวลาบัญชีใดจะไม่ถือว่ามียาได้เกิดขึ้นในงวดนั้น
- 2 โกวิทช์ โปษยานนท์ “ ความยึดหยุ่นรายได้ภาษีรัฐบาลไทยกับฐานะการคลังในปีงบประมาณ 2543 (คศ. 2000) ” วารสารเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 (กันยายน 1994) หน้า 259

หนังสืออ่านประกอบบทที่ 5

โกวิทช์ โปษยานนท์ “ความยืดหยุ่นรายได้ภาษีรัฐบาลไทยกับฐานะการคลังในปีงบประมาณ 2543 (ค.ศ. 2000)” วารสารเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 (กันยายน 1994) หน้า 255 - 277

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย
กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2535 บทที่ 14

ไกรยุทธ ชีรตยาสินันท์ ทฤษฎีภาษีเงินได้และภาษีเงินได้ของไทย กรุงเทพ ฯ :
สำนักพิมพ์ดวงกมล 2521 บทที่ 5

กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร กรุงเทพ ฯ : โรงพิมพ์
เรือนแก้วการพิมพ์ 2535 บทที่ 3

ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม ภาษีเงินได้นิติบุคคล กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์ธรรมนิติ จำกัด
2537

สาธิต รังคศิริ ประมวลรัษฎากร 1995 ฉบับสมบูรณ์ กรุงเทพ ฯ : บางกอก
เทรนนิ่ง เซ็นเตอร์ จำกัด 2538

สุชาดา ชวนใช้ “การปรับโครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลตามพระราชกฤษฎีกาฉบับ
ที่ 16” วารสารธรรมนิติ เอกสารภาษีอากร เล่มที่ 127 ปีที่ 11(เดือน เมษายน 2535) หน้า
51 - 58

สุเทพ พงษ์พิทักษ์ “ การวางแผนภาษีอากร ” สรรพากรสาส์น ปีที่ 40 ฉบับที่ 11
(พฤศจิกายน 2536) หน้า 32 - 49

เอนก เรียรถาวร เศรษฐศาสตร์ภาษีอากร 2 กรุงเทพ ฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง 2533 บทที่ 6

Hyman , N. David. **Public Finance.** (4 th. edn.) New York : The **Dryden** Press ,,
1993 , Chapter 15.

James, Simon. and Christopher Nobes. **The Economics of Taxation** (4 th.edn.)
London : Prentice Hall., 1992, Chapters 12 - 13.

Musgrave R.A. and P.B. Musgrave. **Public Finance in Theory and Practice** (5 th
edn.) New York : MC Graw-Hill., 1989, Chapters 21-22 .
